

18. PÁL APOSTOL ÚTJA RÓMÁBA

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszama: 1.
(ApCsel 27–28)

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(Felhasznált irodalom:

Biblia magyarázó jegyzetekkel. Budapest, 1997, Kálvin Kiadó.

Goppelt, Leonhard: Az Újszövetség teológiája. Budapest, 1992, Református Zsinati Iroda Tanulmányi Osztálya.

McGrath, Alister: A keresztyén hit. Budapest, 2007, Kálvin Kiadó.

Szabó Andor: Lábam előtt mécses a te igéd. Budapest, 1995, Kálvin Kiadó.

Wick, Peter: Pál – A keresztyénség tanítója. Budapest, 2007. Kálvin Kiadó.)

Előzmények:

Pál apostol „negyedik missziói útja” volt a római út. Nem önszántából ment oda, mégsem akarata ellenére. Ennek a különleges útnak a során lehetősége nyílt olyan emberek, közjogi méltóságok és olyan döntéshozó szervek előtt Jézus Krisztusról bizonytságot tenni, akik egyébként soha nem hallhattak volna róla.

Pál apostol a harmadik missziói útja végén Jeruzsálembe utazott. Kr. u. 57-ben lehetett. Az ősgyülekezethez ment Pál, amelynek Jakab apostol volt a vezetője. De azonnal felelősségre vonták azért, amiért a pogánykeresztyéneket nem metéli körül. Mivel a városban erősödött a zsidóellenes hangulat, a zsidó származásúak körében egyre inkább jelentkezett a zsidó gyökerek megerősítésének a vágya. Az apostoli gyűlés határozata ellenére vonták felelősségre Pált. Arra kérték Pált, hogy tetteivel igazolja a Törvényhez való hűségét. Így Pál tisztulási szertartást végzett a templomban. Miután meglátták Pált a templomban, ázsiai származású zsidók megvádolták a templom megszenteltségének megsértésével. Ekkor Pál bizonytságot tett válaszként a vádra. A Jézusról való bizonytságtételt istenkáromlásnak minősítik. Letartóztatták. A császárhoz fellebbezett. És ezzel vette kezdetét a kihallgatások hosszú láncolata, amely során a legkülönfélébb jogi személyek és méltóságok előtt lesz lehetősége Pálnak Jézus feltámadásról szólni.

Út Rómába:

Foglyokat nem csak hajóval, hanem szárazföldön is szállítottak, azonban ez a mód kedvezőbb volt. Talán Pál kedvéért tették. Bár Pál fogolyként utazik, azért némi kedvezményben részesült. Például vele utazhatott két munkatársa is: Arisztarhosz és Lukács. A hajó lassan haladt, ennek oka a túlterheltség lehetett. Az erős szél megnehezítette az útjukat. Ókori források veszélyesnek ítélték a szeptember 14-i hajózást. Ezért általában november 11 és március 10 között nem hajóztak. Nem volt szükség különösebb hajózási ismeretre ahhoz, hogy be lehessen látni a hajóút veszélyeit. Pál ezt szóvá is tette. A többség a kockázatos továbbhajózást választotta az áttelelés helyett.

A veszély valósá vált, és hajótörést szenvedtek, hiszen a hajózási viszonyok megváltoztak. A kialakult veszélyhelyzetben a hajóterhektől meg kellett szabadulni. Lukács leírja, hogy az utolsó reményüket is elveszítették a megmenekülésre. Isten azonban megtartotta a hajó népét. Pál vezető szerepet vállalt a vészhelyzetben. A fizikai megmenekülést a lelki megmenekülés megünneplésével koronázza meg Pál. Ugyanazokat a kifejezéseket használja Lukács, amelyeket Pál apostol az úrvacsora sákramentumának a lejegyzésénél. Végül Málta szigetén szenvednek hajótörést és megmenekül mindenki.

Málta:

Pál isteni küldetését igazolják a csodák, amelyek Máltán történtek. Kiderül, hogy Pált egész életében Isten kegyelme veszi körül, és újra és újra megmenti az életét a legnagyobb veszélyek

között. Ez a megmenekülés hitelesíti Pált. A hajótörés hozadéka, hogy Pál eljut a sziget első emberéhez. Csodát tesz a beteg apjával, és Isten így látja el élelemmel a hajótörést szenvedetteket.

Pál Rómában:

Pál apostol nagyon szeretett volna már régóta találkozni a római keresztyénekkal. Erről írt is a Római levél elején (1,8–15) Amikor hosszú hányattatások után megérkezik, Rómában már várták a keresztyén testvérek. Először a római zsidók hallgatják ki Pált. Semmiféle irat nem érkezett hozzájuk Jeruzsálemből. Így kihasználta a lehetőséget, mint mindig, hogy a zsidóságnak az Isten országáról szóljon. Pál házi őrizetbe került. A hatóságok nem akadályozták meg azt, hogy hozzá folyamatosan látogatók érkezzenek. Így elértet Pál azt a célját, hogy Jézusról taníthasson a világ fővárosában. Pál egész életén visszatükröződik Isten gondviselése. Többször került olyan életveszélyes helyzetbe, hogy csak hajszal híján úszta meg a halált. Mégis ezek az alkalmak mind ahhoz a célhoz vitték közelebb, hogy Jézus Krisztus haláláról és feltámadásáról minél szélesebb körben tessen bizonyoságot. Két évet töltött Pál fogolyként Rómában. Lukács nem tudósít arról, hogy a két év letelte után mi történt az apostollal.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

(Felhasznált irodalom: Frenkl Sylvia – Rajnik Mária, Életesemények a fejlődéslelektan tükrében, Budapest 2007)

Az újszövetségi történetek sorába tartozik Pál apostol római útját végigkísérő lecke, amin keresztül azt szeretnénk erősíteni a tanulóknak, hogy a nehéz helyzet is lehet eszköz Isten kezében.

A serdülő sokszor úgy éli meg ezt az időszakot, ami konfliktusokkal, feszültségekkel teli, és a legnagyobb feszültséget, konfliktust magában hordozza, hiszen ő maga változik testében, lelkében, gondolkodásában egyaránt. A külső szemlélő érzelmi viharok, kitörések szem- és fültanúja lehet, amit a kamasz belülről is ilyen viharosan él meg. Sokszor maga sem tudja, hogy hogyan keveredhet ki ezekből, csak a feje felett összecsapó hullámokat érzékeli, de nem lát kiutat. „A serdülő sokszor ellentétes követelményeknek kell, hogy megfeleljen. Ezek a fejlődéssel járó normatív válságok nem azonosak a neurotikus jellegű vagy trauma következtében fellépő krízisállapotokkal. A normatív krízis a régi struktúrák szétbomlásával, átrendeződésével a fejlődés lehetőségét teremti meg, a növekedési és érési folyamat új energiákat... bocsát az egyén rendelkezésére. A serdülőkor tehát – a pszichés betegségekre emlékeztető jelenségek ellenére – a normatív válság időszakának tekinthető.” A serdülő elsősorban az identitásáért küzd, és ha ezt kivívta, akkor pszichoszociális jó érzésként éli át. „Ez belső bizonyosság arról, hogy az ember ura a testének, hogy 'jó úton jár', s hogy számíthat a számára fontos emberek szeretetére és elismerésére.”

Éppen ezért kapcsolódhat Pál apostol viharos római útja a tanuló életéhez. A történetet csoportokban más-más szereplő nézőpontjából nézhetik meg a tanulók, ami által a vihar-élményt, a krízist, más-más aspektusból vizsgálhatják. A százados, a kormányos, a hajótulajdonos, a hajósok, és maga Pál mind másképp élik meg a vihart. Érdemes végiggondolni, hogy van, aki maga is tehet arról, hogy viharba kerültek, míg mások önhibájukon kívül csak elszenvetői a viharoknak. Csoportonként lehet keresni a tanulók életéből vett példákat, melyek hasonlóan „viharosak”, megbeszélni, hogy mennyire hibásak ők ezekben, és hogyan tudnak kimenekülni. Pál példája, az Isten ígéreteibe vetett bizalom, erősítheti őket is abban, hogy reménységgel tekintsenek egy-egy krízishelyzetre. A vallástanár jó, ha tudja, hogy ki az a csoportban, aki a hétköznapi, kamaszkori viharokon kívül esetleg valami súlyosabb

nehézséggel is küzd az életében, mert sajnos számos család küzd egzisztenciális nehézségekkel, vagy éppen ekkor esik szét, ami különösen is megterheli a kamasz lelki világát. Ezért lehet döntő szerepe annak, amit Pál is képvisel a hajósok felé: lehet, hogy a hajó elveszik, de mindannyian megmenekülnek.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Bátorítással vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Ismerje és segítséggel tudja elmondani Pál Rómába vezető útjának történetét. ○ Ismerje fel és tanári kérdések segítségével tudjon választ adni arra, hogy Isten milyen lehetőségeket adott Pálnak, hogy betöltse a hivatását. ○ Ismerje és segítséggel tudja értelmezni a lecke Igéjét: Apostolok cselekedetei 28,15. 	<ul style="list-style-type: none"> • Önként és aktívan vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Legyen képes önállóan elmondani Pál Rómába vezető útjának eseményeit, keressen összefüggéseket Isten akarata és Pál életeseményei között. ○ Legyen képes felismerni, hogy a nehéz helyzet is lehet eszköz Isten kezében. ○ Tudja önállóan értelmezni a lecke Igéjét és tanulja meg: Apostolok cselekedetei 28,15.

ÓRAVÁZLAT–JAVASLAT

Fő hangsúly: Annak a felmutatása, hogy a nehéz helyzet is lehet eszköz Isten kezében.

Kognitív cél: Annak a felmutatása, hogy a nehéz helyzet is lehet eszköz Isten kezében.

Affektív cél: A bizalom, reménység, nehéz helyzetek érzelmi jellemzőinek feltárása.

Pragmatikus cél: Bátorítás a nehéz helyzetekben való kitartásra. („Ne add fel!”)

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	1. Beszélgetési lehetőség: Az előző órai házi feladatok megosztása.	TK 62. o. Feladattár 3. f.
Feldolgozási javaslat	Tanári felolvasás: „...többször börtönöztek be, igen sok verést	írólap, vastag filc, blue-tack

szenvedtem el, sokszor forogtam halálos veszedelemben. Zsidóktól ötször kaptam negyven botütést egy híján, háromszor megvesszőztek, egyszer megköveztek, háromszor szenvedtem hajótörést, egy éjt és egy napot hányódtam a tenger hullámain. Gyakran voltam úton, veszedelemben folyókon, veszedelemben rablók között, veszedelemben népem között, veszedelemben pogányok között, veszedelemben városban, veszedelemben a tengeren, veszedelemben áltestvérek között, fáradásban és vesződségben, gyakori virrasztásban, éhezésben és szomjazásban, gyakori böjtölésben, hidegben és mezítelenségben. Ezekén kívül még ott van naponkénti zaklattatásom és az összes gyülekezet gondja.” (2Kor 11,23–28)

A fenti igeszakasz felolvasása, mint egy levél részlete. Mit válaszolnál erre a levélre, ha te kaptad volna? Beszéljék meg páronként! Keressenek egy mondatot, amit mindenképpen beleírnának! Írják fel egy írólapra, ami felkerül a táblára. Mely mondatok hasonlóak? Melyik a legbiztatóbb?

Minden csapat csak egy-egy szakaszt kap a római út történetéből. Az adott szakaszból kell írniuk egy 2 mondatos facebook posztot, amit továbbadva a többiek kommentelnek.

ApCsel 27,1.3–4.6–8

ApCsel 27,9–13

ApCsel 27,14–26

ApCsel 27,27–36

ApCsel 27,37–44

ApCsel 28,1–10

A posztok és kommentek felolvasása, közös megbeszélése. Melyiket érezte az adott csapat a leginkább bátorítónak, vigasztalónak?

Ha Isten becsuk egy ajtót, valahol kinyit egy ablakot
– tartja a közmondás.

Tanári felolvasás: Málta-szigetén úton útfélen különleges kopogatókat lehet látni. Ajtókon csillogva, vagy már kopottan, vagy fényesen a sok kéztől, ami megfogta, feketére festve, bronzosan, színes ajtókon, vagy egyszerűn. Kopogatók, melyek jeleznek, hogy

Biblia, írólapok

TK 63. o.

	<p>bebocsátást kér valaki. Aztán kitarul az ajtó, és beléphetek a házba. De néha nem nyílik. Nem vár senki ott. Lehet, hogy rossz ajtón kopogtattam.</p> <p>Ilyenkor úgy tűnik, bezárul egy lehetőség. Nehéz továbbmenni, amikor arra számítottam, hogy itt befogadnak.</p> <p>Hogyan tovább? Mit tegyek? Feladjam? Fordítsak hátat az egésznek?</p> <p>Vagy keressek valami újat?</p> <p>2. Aranymondás:</p> <p>„...hálát adott Istennek, és megtelt bizakodással.” (ApCsel 28,15)</p> <p>3. Énekjavaslat:</p> <p>RÉ 338. Lelki próbáimban...</p>	TK 65. o.
Házi feladat	<p>Házi feladat (választható)</p> <p>– Isten Igéje is bátorít, sokszor kezdődik egy-egy mondat úgy, hogy „<i>Ne félj...</i>”. Keresz egy ilyen, és írd arra a füzetedre, amelyik tantárgyból leginkább bátorításra szorulsz!</p> <p>Csapatban (de lehet egyénileg is) képregény készítése Pál útjáról!</p>	

TOVÁBBI ÖTLETEK

Pál missziói útjai infografika és térkép:

<http://rpi.reformatus.hu/hatteranyagok/terkepek/vizjeles/26%20Pal%20Outak.jpg>

<http://rpi.reformatus.hu/hatteranyagok/terkepek/vizjeles/26%20trkp%20P%C3%A1l%20misszi%C3%B3.jpg>

Filmek:

<https://www.youtube.com/watch?v=RHNaKp9ajt0>

<https://www.youtube.com/watch?v=ymP-fEiI4Tc>

<https://www.youtube.com/watch?v=5F3JTaTOD3Y>

Pál apostol nyomában:

<https://www.youtube.com/watch?v=TX7hv1OC-A4>

Gryllus Dániel – Sumonyi Zoltán: Pál apostol:

<https://www.youtube.com/watch?v=KkU6Vn9XWeY>

<https://www.youtube.com/watch?v=fiVhTjchyd0>

<https://www.youtube.com/watch?v=OJ3cUCDQ6W4>

„És ki az a Pál?” – Debreczeni Tibor monodrámája

<https://www.youtube.com/watch?v=1XgqmkjN8pQ>

Imádságra nevelés:

Hálaadó imaséta	
1. Előkészítés	
Feladatutasítás:	
<ul style="list-style-type: none"> • Induljatok el lassan sétálni a teremben. • Hálaadó imádságot mondjatok magatokban. • Amíg szól a zene, addig sétáljatok és imádkozzatok. • Amikor elhallgat a zene, akkor az imádságotokhoz néhány útmutató gondolatot fogok elmondani.	
2. Imádkozás	
Hittanoktató gondolatai (javaslat):	
<ul style="list-style-type: none"> • Indulj el lassan a teremben. Figyeld meg a körülötted lévő tárgyakat. Nézd meg a színüket, formájukat. Figyeld meg a részleteket. Amikor a zene elhallgat, állj meg egy kicsit, hajtsd le a fejed, és adj Istennek hálát azért, amit most megfigyeltél. • Indulj el lassan a teremben. Figyelj a mozgásodra. A fejedre, a kezeidre, a lábaidra. Amikor a zene elhallgat, állj meg egy kicsit, hajtsd le a fejed, és adj Istennek hálát azért, amit most megfigyeltél. • Indulj el lassan a teremben. Gondolj azokra, akik közel állnak hozzád. Amikor a zene elhallgat, állj meg egy kicsit, hajtsd le a fejed, és adj Istennek hálát okért, akire gondoltál.	
műfaj	hála
megfogalmazás	hittanosok magukban
imádkozás	vezetett imádság
csoport felosztása	egyéni
kapcsolódás	aranymondás: „... <i>hálát adott Istennek, és megtelt bizakodással.</i> ” ApCsel 28,15
hely	óra eleje
fejlesztési terület	
hittanosok	<ul style="list-style-type: none"> • sétálnak • magukban imádkoznak
hittanoktató	<ul style="list-style-type: none"> • gondolatokat mond az imádkozáshoz
eszközök	<ul style="list-style-type: none"> • elegendő tér • zene (elmaradhat)